

SEVERINUL

ZIAR POLITIC SĂPTĂMÂNAL.

Prețul abonamentului:

pe un an	8 coroane
" 1/2 "	4 "
" 1/4 "	2 "
Prețul unui număr	20 fil.

Proprietar și redactor responsabil:

OCTAVIAN BORDAN.

Redacțiunea: Caransebeș, strada Constantin Burdia.

Administrația: Caransebeș, strada Parcului 774.

Numărul telefonului: 44.

Manuscripte nu să înapoiază.

ALEGEREA DE EPISCOP.

S'a ținut și a treia alegere de episcop. Sinodul eparhial-electoral a fost și de astădată deschis și condus de Inalt Prea Cuvioșia Sa dl Filaret Musta. Vorbirea de deschidere a fost de tot interesantă. Cu voce melancolică a constatat, că 2 alegeri de episcop n'au obținut aprobarea prea înaltă, un caz până acum necunoscut în biserica ortodoxă. Prea Cuv. Sa e de părerea, că istoria va satori responsabilitățile pentru astfel de acte, în biserica ortodoxă, deci nu dorește de astădată a arunca cuvinte, cari pentru *urechile* multora ar fi neplăcute. Prea Cuv. Sa a nimerit cuiul în cap. Responsabilitatea pentru acte nedemne, de cari ne-a învrednicit Dumnezeu în timpul din urmă în dieceza Caransebeșului, trebuie odată satorită, ca ceice până acum în cel mai păcătos mod au aruncat în nefericire biserica ortodoxă, să-și vină în ori, să se trezească odată și să apuce altă cale. De multă vreme suntem dedați, ca dreptatea, adevărul să fie ceva necunoscut în dieceza Caransebeșului. Ura și răzbunarea a domnit pe toată linia. La pământ au fost trântiți toți oamenii de bine, alungați au fost din sinul bisericii cei cu caracter firm și independent, iar' la conducerea bisericii au rămas aproape toți cei naufragiați, cei certați cu ordinea ceice căutau în toate afacerile, binele și interesele lor personale.

S'a început purificare. În proces destul de greu. Cei pătați, cei ce nevrednici s'au făcut pentru posturi mai înalte s'au nizuț la mărire și glorie, unde s'ar fi și ridicat spre dauna bisericii noastre, dacă guvernul țării nu se interesă mai de aproape și de soarta bisericii ortodoxe. Asupra acelor cade responsabilitatea pentru nimicirea alegerii de a doua, carea s'a făcut nu pentru binele bisericii, ci pentru interesele particulare.

P. C. Sa putea cu toată liniștea constată și de astădată responsabilitatea. Respins a fost din partea majorității sinodale, acel bărbat vrednic al bisericii noastre, carele și-a jertfit viața întreagă, pentru a ne da lumina de lipsă. Dl Dr. Iosif Olariu, doritul diecezei noastre a fost deja a doua oară respins de o masă înconștientă, carea a ajuns în sinodul eparhial al diecezei noastre prin diferite terorizări, amenințări și trageri pe sfoară.

Stăm în fața unui act îndeplinit. Sinodul eparhial și-a spus cuvântul și ales a fost de astădată dl Dr. *Miron Cristea*, protosințel în Sibiu, care a obținut 31 voturi, față de 24 date pentru fiul harnic al diecezei noastre, dl Dr. *Iosif Olariu*. Eram siguri de învingeri. Credeam, că luptele cele multe își vor avea sfârșitul, pentru-că cei mai de valoare bărbați ai noștri, cu dl Dr. Popoviciu protopresbiterul Lugoșului apucase pe calea, care avea să ducă la fericire biserica din dieceza noastră. Nu așa s'a întâmplat. În preajma sinodului din nou au început machinațiunile. Terorismul a fost la culme. Elementele *desperate* ale diecezei noastre din nou s'au pus pe punctul de vedere *politic* și prin terorismul lor întru atâta au *influențat*, că un protopop, care se jurase pe cinste a merge calea binelui, *silit* a fost în fața urnei a merge cu biletul *deschis*. Avut-am nefericirea să ne convingem, că oameni pretinși culți, sunt capabili a-și călca de teama unor nefericiți cuvântul dat și a votă nu după convingerea lor cea mai bună, ci după cum pretindeau interesele clicei lugojenești.

Ne indignează din cale afară procedura observată și în rândul acesta de majoritatea înconștientă a sinodului eparhial.

Stăm în fața unui moment însemnat pentru biserica noastră. Cade-se deci să ne desbrăcăm de toate patimile și cu liniștea cuvenită să cumpenim bine starea în care se află dieceza.

Cel ales este fără îndoială unul dintre cei mai culți bărbați ai bisericii noastre, și dacă alegerea nu s'ar fi făcut prin mijloace urâte și nedemne de oameni culți, am fi cei dintâiu, cari am săluta cu bucurie alegerea Dlui Dr. M. Cristea. Gândul că astfel de acte au să se continue în biserica noastră, însă ne întristează și ne umple de îngrijire pentru viitorul bisericii.

Alegerea s'a făcut. Urmează cu sinodul episcopesc, și Majestatea Sa să-și spună cuvântul. Nu știm ce poate urmă dar în cazul că nou alesul episcop ar obține aprobarea recerută, datorință vom avea cu toții să tragem dungă peste trecut și cu toate puterile noastre să venim în ajutorul alesului episcop, ca să poată curăți gunoiul din biserică.

Austriacii, de frică, că guvernul nostru, fără de indemnitate dela 1 Ianuarie nu va licvida nici o cheltuială comună, stă în pertractare cu unele bănci mari din Viena, ca să deie guvernului austriac un împrumut mai mare a conto curent. Din acest împrumut s'ar acoperi cheltuielile armatei, a diplomației și lista civilă, iar mai târziu partea cuvenită s'ar transpune în spatele țării noastre. Așa a fost aceasta și la anul 1867, și acum se va întâmplă (de vor ajunge lucrurile până acolo) a doua oară.

Ministrul de comerțiu Kossuth Ferencz a primit în 30 I. c. vizita ministrului de culte, contele Apponyi Albert, cu care a avut o consultare mai îndelungată.

Vicepreședintele Curiei, Bernáth Géza, a fost primit în 30 I. trecută în audiență specială de cătră Majestatea Sa Regele.

În chestia catehizării. Sinodul arhidiecezan gr. cat. român din Blaj a luat în ședința ultimă din 26 Noemvrie n. ținută după ameazi cu privire la chestia catehizării un concluz de înțelesul următor: Sinodul stă pe baza decretelor conciliului III provincial, unde să dispune asupra instrucțiunii religioase a copiilor și a poporului. — În chestia școalelor confesionale gr. cat. române sinodul a decretat susținerea lor, fie și cu ajutor dela stat.

Inaugurarea mausoleului Kossuth Lajos. Mărețul mausoleu, admirabila criptă pregătită din fierii națiunii maghiare, s'a deschis în 24 și 25 Nov. a. c., ca să primească în sinul lor rece rămășițele aceluia mare om, pe care azi fiecare fiu al acestei patrii, tinăr-bătrân îl cunoaște, pe acel Kossuth Lajos, care azi e un simbol, iar el — un sfânt național, pentru fiecare maghiar. — În cadrul unei sărbători s'a inaugurat mausoleul „Kossuth“ și s'au așezat osemintele marelui și neperitorului bărbat la odihnă eternă. Pentru aceste momente sfinte toate discordiile, toată ura de partid politic s'a pus la o parte, și cu toții erau de față, uniți în idea, că: spiritul lui Kossuth Lajos este acela, care dă națiunii putere atunci, când slăbește, îi dă curaj atunci, când începe a desperă și îi servește, cu o lumină eternă, după care se poate orienta pe întunecoasele cărări, ce-i stau înainte negre și necunoscute. Miercuri sara în 25 Nov. s'a exhumat și sicriul lui Kossuth Lajos, după-ce inginerii au constatat, că așa cum e: nu se poate așeza în sarcofagul mausoleului. El e așezat în un sicriu de plumb cu sticlă deasupra, acesta în unul de lemn și acesta în unul și mai mare de metal. Miercuri s'a scos deci sicriul de plumb din cele două și s'a așezat în un sicriu de aramă roșie în tocmai, ca cele în cari s'a așezat soția și fiica lui Kossuth. Mai amintim la acest loc, că senatul Capitalei a decis, că în jurul mausoleului va edifică arcade, unde va muta pe toți eroii, cari au fost muncitorii lui Kossuth în timpul luptei pentru libertate: Klapka, Irányi etc.

La sinodul gr.-cat. arhidieceșan din Blaj, deschis în 24 I. tr. S'a hotărât cassarea cursului de teologie morală bienală (moralisti), în locu-i se va înființa un curs de 3 ani, la care se vor primi studenți absolvenți fără maturitate, pe spesele proprii. Sinodul a decis susținerea școalelor confesionale parte cu ajutor de stat, parte fără acela. În scopul acesta se va înființa un fond școlastic de un milion coroane, adunat prin colecte sau donațiuni. Se contemplă 2000 genetoshi, donatori cu câte 500 coroane plătind în decurs de mai mulți ani, numa. interesele să se plătească — 5 procente — înainte așa, cât deja în anul prim să se poată ajuta școalele mai sărace. De acestea ar fi vre-o 300. Sunt și de acelea școli, cari nu se pot susține nici cum.

Conziliu de ministrii. În 29 Noemb. n. la orele 11 și jumătate a avut loc la palatul ministerului de comerț un consiliu de ministrii. Ministrul președinte Wekerle a raportat consiliului asupra rezultatului audiențelor din Viena.

Nou partid. La Szentgál, în com. Veszprém, s'a pus zilele trecute bază unui nou partid, sub titlul: „Partidul agrarienilor 48-ști și independenți“. Noul partid, având în vedere interesele micilor proprietari, se alătură la persoana dlui Kossuth.

Contractul comercial cu România. „Universul“ din București ne spune, că regele Carol a primit o epistolă dela Regele Francisc Iosif, în care acesta își exprimă dorința, că contractul comercial dintre monarhie și România se va rezolvi în timpul cel mai scurt și va trece și prin parlamente.

Adunarea extraordinară a magistr. orașului Caransebeș.

S'a ținut în 1 Dec. n. Dl primar Oct. Bordan deschide adunarea la orele 10 a. m. Punctul prim din program a fost, compunerea listei viriliștilor orașenești pe anul 1910, cari sunt următorii: ordinari: Dni Müller Fülöp Jakab, farmacist cu dare (1866-18 cor.) Constantin Burdia, deput. dietat (1236-43 cor.) Susich Károly, not. public (1148-42), Kepich Manó, comerciant (1008.34), Dr. Nicolae Ionescu, avocat (895-74), vād. Steinsneyder Elena, com. (839-76), Halle Helén, comerc. (793-73). Schwabb Károly (767-64). Dr. Hegyesi Benő, adv. (689-82). Fincz Tamás, întreprinzător (651-62). Rosenfeld Arnold, comerc. (595-76). Brankovics Péter, comerc. (574-55). Dr. Roth Ernő, avocat (558-80). Neuerer Ignátz, comerc. (549-78). Pártos Ignác, comerc. (520-72). Szörényi Benő, profesor (513-60). „Comunitatea de avere“ (504-73). Diemer Lujza, comerc. (457-36) Lichtneckert Iános, hotelier (412-39). Dr. Gergely Illés, adv. (405). vād. Schmid Ödön-né morăriță (399-18). Wiener Gyula, comerc. (397-29). Rézats Ignác, comerc. (381-89). Fűszás Sándor, comerc. (377-18). — Suplenți: Eduard Bastius, senator orașenesc (375-05). Sporia Mitru, casap (367-18). Dr. Ziprisz Vilmos, medic (325-90). vād. Brankovics Terezia (307-63). Breit Lajos, comerc. (298-43). Dr. Popasu Const., medic (284-20). Se ia la cunoștință. — Punct 2, a fost rescriptul ministerial privitor la oprirea neguțătorilor (pilaritelor) de la târgul înainte de 8 ore dimineața alimente de trai din piață și a le vinde la moment, prin acest decis se vine în ajutorul locuitorilor orașului, cari până acum nu puteau cumpără nimic din cauza pilaritelor. Punctul 3 se lasă pentru ședința viitoare. Punct 4, a fost ord. vicecomitelui refer. la facerea Statutelor ref. la cimiterii prin care se oprește ca la morții răposați de morburii lipicioase de a lua parte copiii și se oprește facerea pomenilor; mormintele au să fie departe unul de altul barem de 1/2 metru, bolnavii de morburii lipicioase au a se transporta la morgă etc. Punctul V, referitor la susținerea asfaltului, Magistratul propune, iar reprezentanții decid, ca să se ceară dela ministru ca statul să-l susțină. — Se ia la cunoștință susținerea orfanului, Constantin Fényesi din partea orașului. Se ia la cunoștință improtocolarea țiglariei orașenești sub titlul: „Karánsebesi városi köztéglagyár“. — Se respinge cererea lui Iosefina Bliberescu. — Se ia la cunoștință concediul dlui oficiant Ioan Vlad. Celelalte puncte fiind decisiuni comitatense ref. la decisiunile luate în adunările magistr. anterioare se iau la cunoștință și se trec la ordinea zilei. Ne fiind alte obiecte de însemnătate puse pe tapet, dl primar închide ședința.

Criză politică.

Trecut e și al doilea sfat de coroană, adecă sfatul ministrilor sub prezidența M. Sale Regelui. La o înțelegere nu s'a putut ajunge nici acum. În cercurile politice de aici alta a fost părerea ce s'a încheșat în rândul trecut și alta e acum. Atunci se vorbea că hotărârea se va aduce. Toată țara a așteptat atunci cu liniște și pace dezlegarea

nodului, acum însă s'a tulburat ceriul deasupra patriei noastre. Cercurile politice și capii luminați ai patriei încep a dejuceca în terminii cei mai aspri șiretlicul de amânare de pe o zi pe alta a politicianilor din Austria și o fac cu atât mai vartos, căci neajungându-se nici acum la o înțelegere, se crede ca sigur, că aceasta e o nouă rafinerie a lor.

Bine să știe doar, că guvernul nostru ce are de gând, că ce concesiuni cere dela Tron și să știe totodată, că fără de acestea concesiuni, adecă îmbunătățiri pentru patria noastră, nu se angajază, ba nu garantează rezolvirea sau chiar și numai posibilitatea acesteia. Ne uimește faptul că cercurile din Viena nu vreau să priceapă aceasta. Ei cred, că guvernul nostru la porunca lor — hodoronc-tronc — le va face totul? Se înșală neamțul urît. Ministrii nostri și-au spus păreriile lor, și-au prezentat programul de rezolvire și au spus verde, că anume fără concesiuni militare, banca, rezolvirea chestiei vamale etc., nu se poate nădăjdui descurcarea.

Ministrul Kossuth Ferencz, reintorcându-se acasă din Viena, în cupeul său de tren, a zis cătră un redactor următoarele:

„Cel mai mare rău, e că în Viena privesc lucrurile cu totul altcum, decât în Ungaria. Parcă Viena și Pesta s'ar uită una la alta prin un singur ochian, dar din ambe Viena vede prin prisma ochianului toate pretenziunile noastre de tot mari, la noi însă, privind prin lintea micșorătoare, se află de foarte mititel tot aceea, ce am dori a obține.

Ziarul „N. Fr. Pr.“, se ocupă cu conziliul de Coroană și între altele scrie: „Materialul conziliului de acum a fost cu mult mai vast, decât a celui anterior, ceea ce ne esplică din ajuns lunga durată a conziliului de acum, deciziune definitivă nu s'a adus încă, fiindcă deoparte în unele puncte Coroana nu e de o părere cu guvernul, de altă parte, fiindcă sunt mai multe chestii, în cari mai înainte trebuie să se consulte părerea partidelor politice, iar în fine guvernul maghiar are să pertracteze în anumite afaceri și cu guvernul austriac. Se poate spune însă cu o siguranță aproape hotărâă, că decursul pertractărilor nu a fost nefavorabil, cu toate că nu putem încă afirmă, că greutăți nu ar mai fi. În cercurile bine informate ne spun, că pot să obvină prea ușor atari chestii și împrejurări, cari ar putea trage după sine nereușita, ba chiar și întreprinderea pertractărilor. Pertractările se vor continua în zilele proxime. Când și în ce direcțiune: despre aceasta în conziliul de acum, nu s'a luat decisiune“.

După-cum stau lucrurile acum, nu e eschisă posibilitatea de a se ajunge iar cu politica la stare de ex-lex. Nu e eschis și aceea, ca într-o bună zi să ne pomenim cu disolvarea parlamentului făcându-se alegeri nouă, care iar va costă pe țară milioane și astea tot numai din cauza austriacilor, cari ar vrea să înghită totul; iar pentru noi să nu lase nici bietul mălaiu.

Legislație și justiție.

La încuarterri de soăldați în comune dispune primaru. Contral dispozițiunilor lui se poate recură la primpretorul. Până la de-

cisiunea acestuia însă, poruncile primarului trebuie împlinite. Cheltuelile pentru încuierare trebuie cerute dela primărie. (Art. de lege XXVI. §§. 14. 15 din 1879).

Act de naștere se va cere pentru cei născuți înainte de 1 Octomvrie 1895 dela preotul respectiv, iar după aceste date, dela matriculantul statului din localitatea unde s'a născut respectivul. (Art. de lege XXVI. 29 din 1879).

In atențiunea cultivătorilor de vii. După noua lege a vinului fiecare proprietar de vii, care are mai mult de 4 jug. de vie este dator a purta o evidență asupra mustului și vinurilor sale. Atragem deci și noi atenția celor interesați, ca să se îngrijească din bună vreme de procurarea libelelor sau cărțicelilor de evidență, ca îndată după terminarea culesului să poată înscrie cantitatea de must produsă. Faptul, că cineva a obicinuit sau voeste să-și vândă mustul resp. vinul îndată sau scurt timp după cules nu scutește pe nimeni de obligamentul de a purta evidență. Câtă vreme vinul se află în pivniță, proprietarul aceleia este responsabil pentru cantitatea și calitatea lui și astfel la o eventuală inspecție este dator să dea samă de rezultatul culesului și a schimbărilor întâmplante. Din motivul acesta trebuie procurate din bună vreme evidențele de vin și a le păstra chiar și după vânzarea mustului sau vinului. După cules coalele și libelele de evidență vor avea o căutare extraordinară, și deoarece pe alocurea ele se pot găti pe la vânzători, pentru ocolirea pedepselor destul de simțitoare, recomandăm cultivătorilor noștri a și le procură de pe acum.

Sfaturi medicale.

Apă caldă ca mijloc contra tusei. Pentru oamenii slabi și cu deosebire celor bolnavi de piept le poate căsună mult rău o tusă violentă venită fără veste, obosindu-i și slăbindu-i mult. In astfel de cazuri apa caldă s'a dovedit un mijloc foarte bun contra ei. Ea este de preferat medicamentelor, care se dau de regulă pentru alinarea tusei, fiindcă nu strică apetitul și stomacul ca aceste. Indată ce se ivește un acces de tusă, se ia câte o înghițitură de apă, cât putem suferi de febrinte. Ea potolește tusa și ușurează curățirea de flegmă.

Durerea de dinți. Cauzele, cari pot provoca durerile de dinți, sunt foarte multe și diferite; de aceea și este foarte greșit, dacă am încercă unul și același medicament la orice fel de durere de dinți. In cele mai multe cazuri durerea de dinți provine din cauză, că nervul dintelui ajunge în atingere cu aerul, dacă dintele însuși a început să se strice, să se găunoșeze. Această durere este înțepătoare și svâcnitoare. Când stricarea dintelui este puțin înaintată, mai bine este a-l plomba (a-l umplea). Dacă dintele este tare stricat, îl vom trage afară. Pentru a amorți pentru câtva timp nervii, cari sunt foarte simțitori, putem pune în găunoșitură ceva bumbac (vată) muiată în unt (ulei) de cuișoare, creosot, cloroform, opiu, morfiu, etc. Un alt soi de durere de dinți este cea reumatică, care nu rămâne pe acelaș loc, ci se schimbă mereu și se obsearvă chiar și la unu sau mulți dinți deodată, ce par a

fi sănătoși. In contra acestor dureri întrebuițăm o teă (ceai) de floare de soc cu zeamă de lămâie, care o ținem în gură și facem totodată o baie caldă cu făină de muștar la picioare. O alinare temporală (pe câtăva vreme) putem avea, dacă punem un aluat de muștar pe brațul superior, sau vezicatoare după urechi și dacă partea dureră e inflamată, chiar lipitori; și săculețe umplute cu ierburi aromatice și încălzite și puse pe părțile dureroase sunt de bun efect. La astfel de dureri de dinți nu este permis a-i scoate, fiindcă răul se aruncă pe părțile învecinate și cu deosebire pe urechi. Aceste două feluri de dureri de dinți sunt cele mai obicinuite, mai sunt însă și altele, cari recer alt tratament lecuitor.

ȘTIRI DIN TOATĂ LUMEA.

D'ale Sârbilor. O comisiune sârbească, chemată ca să examineze pravul de pușcă, ce ar fi să se trimeată în Sârbia dela o fabrică din Svedia, s'au apucat la ceartă și din ceartă la păruială, așa încât membrii comisiei a amenințat pe președintele lor: Raicovici, că-l vor omori. Acesta a fugit. Guvernul sârbesc aflând despre asta a chemat înapoi întreaga comisiune. Se zice, că Raicovici ar fi agentul fabricei și ar fi tradat interesele patriei sale. — Oficerii sârbești, cei a căror mâni încă patate sunt de sângele regelui și reginei lor, din anul 1903, s'au adunat la Belgrad pentru a se sfătui, că ce pași să întreprindă contra printului George, pe care îl consideră de dușman al Sârbiei. Se crede, că vor eși la iveală mari scandaluri contra răsfățatului prinț, dacă cumva acesta nu-și va vedea de drum luând lumea în cap.

Al doilea Cristos. — **Invierea morților.** E aproape de necrezut această nouă minune a științei medicale și totuși s'a adevărit într'un mod cât se poate de strălucit: O medicinistă rusă a inventat în America un aparat electric, cu care se pot învia morții. Minunatul aparat a fost pregătit în laboratorul inventatorului Edison și s'au făcut încercări cu el înaintea a doi medici. Mai întâi s'au făcut încercări asupra animalelor. După ce s'a omorît cu electricitate un iepure de casă — și medicii au constatat, că e mort cu adevărat — medicinista i-a aplicat aparatul ei și bietul iepure a început de nou să miște cu încetul, până s'a trezit de tot și a început să salte prin casă. Luiza Rabinovitz, așa o chiamă pe inventatoare, susține, că și oamenii se pot învia cu acest aparat.

O jefuire isteată. In Petersburg a fost jefuit un dantist, într'un mod cu totul neobicinuit: Dr. Totwen a fost chemat — câteva luni înainte de asta — la telefon de o domnișoară necunoscută. In telefon suna glasul argintiu al unei femei: „Dta nu mă cunoști — zicea necunoscuta — eu însă te cunosc și-mi ești drag...”, sunt sigură c'o să mă îndrăgești și dta îndată ce mă vezi“. La o observație a drului conversația s'a întrerupt, dar a fost continuată ziua următoare și așa mai mult timp de-a rândul. In sfârșit într'o bună zi tainica femeie la cercetat la locuință și fără multă vorbă s'a așezat într'un fotoliu și i-a spus, că o cheamă Antonia Logey, și e numai pentru puțină vreme în Petersburg,

căci vrea să-și ridice o moștenire de 180.000 de ruble, dela un unciu al ei, bancher în Anglia. Rezultatul convorbirei a fost, că drul i-a scris un cambiu de 47.000 de ruble. Mai târziu prietenia ajunsese atât de intimă, că necunoscuta a intrat în casa medicului, pe când acesta era absent și toate juvaerele și lucrurile de valoare le-a dus cu sine și le-a amanetat. Pe urmă a scris o scrisoare medicului și l-a rugat să-i mai trimită ceva parale, la această scrisoare a alăturat și chitanțele de amanetare. Medicul i-a trimis 200 de ruble și numai atunci a văzut, că e în mâna pungașilor, când tainica domnișoară n'a mai dat pe la el. A reclamat cazul la poliție, care n'a dat încă de urma hoaței. S'a constatat, că medicul a fost victima unei femei hypnotizatoare.

Orașul de aramă din pustie. Din Cairo a plecat zilele trecute o expediție, ca să se convingă despre adevărul spuselor unor arabi, cari veniți de curând în Cairo aduseseră vestea, că în mijlocul Saharei au găsit un oraș „de aramă“. După spusa arabilor, ei veneau din mijlocul Tripolisului spre Nil, când au fost atacați de o bandă de tâlhari. Fugând de ei au apucat spre miazăzi și au ajuns într'un ținut, unde nu se vedea nici urmă de oameni, unde se putea ușor dîștinge, că n'au trecut niciodată caravane de călători. Mergând înainte au văzut în zare strălucind coperișele unui oraș. Ajungând aci au văzut, că clădirile sunt bogat împodobite cu aramă și au găsit o mulțime de mausolee clădite din aramă și cu uși de bronz. Arabii au adus cu ei o mulțime de lucruri, care prin forma lor fantastică reamintesc basmele arabe.

Printre canibali. Englezul Mears, împreună cu Brock și Fergusson, au cercetat ținutul sălbatic și necunoscut dintre China și Tibet. Intre altele au pătruns până la Rima în țara Solilor, măcar c'a trebuit să treacă prin ținuturi locuite de canibali. Au văzut muntele Omei Șan, unde era un elefant uriaș de bronz. La înapoiere au aflat niște peșteri într'un munte, în cari de peste o mie de ani n'a mai intrat nime și nici acuma nu intră. Englezii au găsit acolo vetre cu arme de foc, iar pe păreți zugrăviți, oameni și animale, lucruri, cari dovedesc o civilizație foarte veche.

Lupta unui cioban cu un vultur. In grădina zoologică din Mürr (Elveția) s'a întâmplat, că un vultur s'a eliberat din lanțurile robiei și s'a avântat în zări după pradă. Pe o coastă învecinată un păstor își păștea turma, în care erau și doi miei. Vulturul s'a repezit navalnic asupra unui miel și l-a înșfăcat în ghiare, dar ciobanul a tăbărât asupra lui și a început să-i care la ciomege pe spinare. Bietul rege al aierului, năucit de bătăi a lăsat mielul și s'a repezit la băiat înhățindu-l pe acesta în ghiare. Incepuse chiar să se ridice cu el, când la strigătele disperate de ajutor au venit niște oameni și l-au scăpat. Vulturul a fost prins și vîrît de nou în cușca sa de fier.

Inarmările pe apă a Marilor puteri. Provoacă mare senzație faptul, că și magistrații englezi au luat o atitudine dușmănoasă față de Germania. Se semnaleză câteva discursuri ținute de înalții magistrați contra politice de înarmare a Germaniei. Așa se anunță, că președintele de tribunal Sir Beitham din Liverpol în discursul ce l-a ținut zilele tre-

cute a declarat, că continuele înarmări ale flotei germane nu sunt îndreptățite, știut fiind că ținutul de ost al Germaniei e mic iar coloniile puțin numeroase. Germania ține mereu pistolul la pieptul Angliei. Acum și Austro-Ungaria începe să-și mărească flota, ceea ce necesitează și pe Anglia să urmeze aceste exemple.

Să se știe, că: Vifor mare sbiciuiește quarnero și marea noastră. După viforul ce a domnit în zilele trecute, acum suflă un Bora teribil rece. Piscurile dealurilor sunt pline de nea, aerul s'a răcit mult. — În comunicația pe mare a corăbiilor sunt multe conturbări. — În Berlin a căzut zăpadă timp de 40 de ceasuri. Tramvaele electrice ori s'au oprit, ori abia se târau ca niște melci. Numai automobilele și omnibusurile-automobile au lucrat mereu, dar nu fără ciocniri și întâmplări. Comunicațiile telegrafice mai ales cu miază-noaptea s'au întrerupt de asemenea. Greutatea zăpezei și vântul a doborât stâlpi, de telegraf și copaci bătrâni. — Fraudele comise de trustul zaharului la vămile din America se ridică la 30 milioane dolari, adică 150 milioane franci. Americanii nu se încurcă atunci când bagă mâinile în lada statului. — **O mănăstire jefuită, 25 călugări măcelăriți.** Se comunică din Constantinopol: o telegramă sosită di. Diar Bekir către patriarhul armean, anunță, că mănăstirea Czunguz a fost jefuită de bande de Curzi. Călugării acestei mănăstiri s'au apărat cu desperare, 25 din ei au fost măcelăriți în mod bestial.

NOUTĂȚI.

KĂLINDAR SĂPTĂMĂNAL.

Anul 1909. Luna Novembre (Brumar) are 30 zile.
Luna Decembre (Indrea) are 31 zile.

Zilele	Calendarul vechiu	Calendarul nou
Dum.	22 A. Filimon	5 Sava
Luni	23 P. Amfiloch.	6 Nicolae
Martî	24 C. Clement	7 Ambrosie
Merc.	25 M. Ecaterina	8 (+) Zem. N.
Joi	26 C. Alipie	9 Leocadia
Vin.	27 M. Jacob	10 Iudita
Sâm.	28 C. Ștefan	11 Damascen

Dum. a 28-a d. Rusalii, ev. 13 d. Luca, gl. 3, v. 6.
„În vremea aceea un om oarecarele s'a apropiat către Isus...”

Tragerea coțchelor (sorților) pentru cei născuți în anul 1889 se va ține în 19 Decembre a. c. 9 oare a. m., în cancelaria senatorului al doilea.

Logodnă. Dl învățător Toma Stanca își anunță logodna sa cu dsoara Ana Toma din Ticvanul-mare. — Primească tinerii fericiți felicitările noastre și să fie într'un cias bun!

În 2 Decembre n., s'au împlinit 61 de ani dela urcarea M. Sale Regelui Francisc Iosif I., pe Tron. — Dorim M. Sale bătrânului nostru rege încă mulți fericiți ani!

Concertul de Sâmbătă al dlui Faragó Kálmán, a fost unul din cele mai bine succese. Atât compozițiile cât și predarea bucăților, ale dânsului proprii, au fost admirabile. Dl Faragó și-a documentat și deastădată priceperea artistică în manauarea arcului ridicându-se prin concertul de Sâmbătă la un nivel cu mult mai înalt, ca și cum cugetaserăm. La concertul artistic, care

dealifel a fost raritate în orașul nostru, publicul a rămas și deastădată — parte destul de mare — acasă, neprezentându-se în masse, după cum s'ar fi cuvenit a sprijini și înbrățișa concertul artistic al dlui Faragó. — Înălțătoare au fost și de o drăgălășie răpitoare toate bucățile din program, cari au fost predate cu o rară dibăcie din partea dlui Fargaó, îndeosebi s'a dovedit de un neîntrecut violinist. Deasemenea și-a dovedit talentul artistic de admirat dl elev al ac. muz. Freund V. Mult a fost plăcut publicului și executarea bucăților românești, a celor nemțești și slovene pe cari cu atâta finețe le-a executat d-na Csapó Gyula, cu vocea-i plăcută de alt. Intre bucățile predate a plăcut publicului și cele două monoloage predate cu atâta drăgălășie de d-soara Cs. Margitka. — Cu cea mai mare satisfacție sufletească, ne simțim datorii, a exprima dlui Faragó, că. să nu ne uite, ci cât mai des să ne înveselească sufletul prin prezența sa, și cu concerte de felul acesta, cari ni-a dus pe o clipă în cele mai înalte plăceri sufletești.

† **Augustin Bunea.** Din Blaj, ne sosește vestea, că canonicul *Augustin Bunea*, a răposat pe neașteptate Martî în 30 Nov. n. Inmormântarea s'a făcut Joi în 2 Dec. n., cu mare pompă, fiind adunată aproape toată fruntea arhidiecezei unite la Blaj în congresul bisericesc. — Odihnească în pace!

Prezident al juriului din Caransebeș. Presidentul Curiei reg. din Timișoara, a ordonat la tribunalul din loc, ca prezident al juriului pe dl *Jakabffy Pál*, ca substitut însă pe dl *Rieger Aladar* cu titlul: jude de tablă reg., și judecător la tribunalul reg. din Caransebeș. — La tribunalul reg. din Lugos: pe dl *Zakariász István* ca prez. de trib., iar pe dl *Potyondi Géza* jude de tablă.

Foia „Délvidéki Lapok”, a dlui Dr. Gráber László din Páncsova, dela anul nou începând va apare de două ori la săptămână.

Permutare. Dl fisc regesc dr. *Loyzell Kálmán* a fost permutat din Lugoj la Szabadka în locul dlui *Winkler*, cunoscut în procesul Haverda, pe care l-a permutat la Budapesta.

Emke dela Cluj și-a ținut în zilele trecute adunarea generală. Reuniunea aceasta, după 24 de ani dela înființare, dispune de o avere considerabilă de 3 milioane și ceva, în bani, efecte și imobile.

Podul de lanțuri din capitala noastră, a împlinit 60 de ani de când leagă Buda cu Pesta. Atunci eră unicul în întreagă Europa. Azi are nenumărați urmași în toate părțile lumii.

Bântuirea tifusului în comitatul nostru. Conform raportului dat de medicul oficial, s'a ivit în mai multe comune din comitatul Caraș-Severinului, cazuri de îmbolnăvire de tifus. Până în 15 Nov. a. c., s'a constatat 367 bolnavi de tifus, anume: 180 bărbați, 124 femei și 63 copii. Din aceștia s'au însănătoșat 75 bărbați, 64 femei și 27 copii. Au murit 18 bărbați, 14 femei și 1 copil. Pentru împedecarea acestui morb, dl subcomite *Issekutz Aurel*, a dat aspră poruncă medicilor și autorităților.

Crimă misterioasă. Din Cacova ne vine vestea, că fruntașul *Vasile Nedelcu* în serile trecute s'a dus cu carul afară la câmp și toată noaptea nu s'a întors acasă. Dimi-

neața însă, cail s'au întors fără stăpân. Familia lui *Nedelcu* luându-se la urmărit, au aflat afară la câmp cadavrul lui *Nedelcu*, a cărui cap avea mai multe lovituri de săcure și zăcea într'o mare baltă de sânge înghețat. Criminalul s'a făcut nevăzut, favorizându-i și neaua, care ninge din greu astupând orice urmă. S'a făcut pașii necesari, ca criminalul misterios să poată fi prins.

Nu batjocoriți chipurile sfinte. Lângă Polenza (Italia), a fost o statuă a Sfintei Fecioare. Un țăran trecând pe acolo și-a ridicat pălăria. Un măcelar trecând și el pe acolo a voit să-și bată joc de evlavia țăranului, și-a luat cănele și ridicându-l la fața statuei îl îndeamnă să-i lingă fața. În momentul acesta însă l-au cuprins niște zgârciuri oribile. Dus în spital a scăpat de zgârciuri, dar a înebunit.

Reuniunea muzeului ardelean și-a serbat în săptămâna trecută jubileul de 50 de ani dela înființare. Ședința festivă s'a ținut în sala universității din Cluj în prezența unui public număros. Majestatea Sa Monarhul a fost reprezentat prin conzilierul intim de curte contele *George Bánffy*. Prezidentul reuniunii contele *Eszterházy* a deschis ședința; iar secretarul, profesorul universitar *Schilling*, a citit istoricul întemeierii muzeului ardelean, amintind de familia *Kemény*, care a făcut muzeului o mare donațiune de cărți și manuscrise, și pe *Mikó*, care a realizat ideea de înființare a acestei reuniuni.

Stipendiile Maria Terezia. Se escrie concurs pentru elevii de confesiuni catolice, incluzive gr. cat. la stipendiul de 240 cor.: „*Maria Terezia*”. Se cere necondiționat progres foarte bun în studii. Informațiuni mai detaliate se pot lua dela directorii de gimnazii.

Opt muncitori omoriți de roatele trenului. Din Viena ne vine știrea, că la stațiunea *Pölsen* (Austria de jos), pe când un grup de muncitori erau în toiul lucrului pe linia ferată, trenul care venia cu o repêziune de fulger, a prins fără veste sub el 8 muncitori, dărâburindu-i total. Pe alți trei muncitori i-a căsăpuit oribil, încât nu vor mai fi oameni întregi, până trăesc. Unul din aceștia și-a dat sufletul, urmând pe ceilalți 8, cari au murit la moment.

Incetarea cadourilor de Anul-nou. Comercianții din Lugoj au hotărât, că de aci încolo cadourile de Anul-nou, pe cari le dădeau mușteriiilor lor, nu le vor mai da, în schimb însă, prețurile încopciate cu aceste spese le vor întrebuița pentru scopuri filantropice.

Ard-o pârjolu dragoste. Așa-i lumac. Dragostei nu-i poți pune opritoare. Când incolțește dragostea în inima cuiva, atunci nu alegi pe celce ție drag, ci îl urmezi cu sete și lăcomie în orice primejdie te duce. În *Kecskestet* o fetișcană se îndrăgostise într'un fecioraș, acesta încă o îndrăgise cu tot focul tinereții lui. Ei, dar fata era frumușică și mulți voinici deacolo purtau junghiul dragostei pentru ia, de aci apoi ura de moarte a voinicului îndrăgostit. Trei feciori văzând, că fata numai pe alesul ei îl are drag, s'au hotărât ca să-l omoare. Săptămâna trecută pe când acesta eși dela iubita lui, îl pândiră, se aruncară asupra lui și cu lovituri de bâte îi zdrobiră capul. Bietul fecior muri pe loc.

O litră de răchie. Un muncitor italian, pe când petrecea cu alți prieteni de ai săi în o crăsmă din Kandergrand (din Svițera), s'a prins, că va bea din odată o litră de răchie. Ținând făgădușul, el a prins sticla și a lăsat rachiu pe grumaz. Dar i-a stricat beutura. După zece minute muncitorul muri.

Școală elementară cu opt clase. Corpul învățătorilor din Capitală, în adunarea ținută aseară, a decis, că la locul competent va propune, ca școlile elementare să se ridice dela 6 clase la 8, după ce copiii, cari absoalvă aceste școli, nu se primesc cu cele 6 clase nici măcar ca învățăcei la meserii.

Patru gemeni. Se scrie din Szatmárnémeth, că femeia zidarului Szabó deacolo săptămâna trecută a dat naștere la patru copii gemeni deodată. Dintre aceștia 3 sunt fete, iar unul fecior. Fetele sunt sănătoase și trăesc, feciorul însă după câteva ciasuri de viață a murit. Mama lor încă se află bine.

Circulație directă pe calea ferată, între Bocșa-nemț. și Timișoara. Direcțiunea calei ferate luând în considerare marea circulațiune, a decis, ca între susnumitele stațiuni să funcționeze începând dela 1 Decembrie cupeuri directe.

Dragostea moșului. Câte odată, chiar că se potrivește zicala, că: dacă omul îmbătrânește, dă de multe ori în mintea tineretii. Un mare proprietar din Eperjes Plathó în etate de 69 de ani voiă cu toată sila să iee în căsătorie o fată de 20 ani. Inpotrivindu-se feciorii lui din toate puterile lor la această căsătorie, bătrânul de durere s'a urcat în podul caselor sale și s'a spânzurat. Mireasa a rămas cu buzele umflute.

Procesul Haverda, pe baza deciziei aduse de tabla crăiască din Szeged, se va pertracta în sesiune extra-ordinară. Ziua primă de pertractare este satorită pe 13 Decembrie, despre ce tribunalul a încunoștințat atât pe acușai, cât și apărătorii acelora. E de însemnat, că Haverda Mária de present este bolnavă în temnița sa.

Aveți grije de copii. Un păzitor de calea ferată din Sânmiclăușul mare, eșind afară să stee la post, pe când trecea un tren de persoane, a lăsat copilașul său de 4 ani culcat pe o bundiță lângă cuptor dormind. În timpul cât păzitorul se învărti pe-afară, o schântee s'a furișat din cuptor picând lângă copil, a aprins bundița și și pe copil, care s'a trezit cuprins de flăcări. Ajutorul sosindu-i prea târziu, bietul copilaș a ars în chinuri îngrozitoare murind.

Un ospăți fără păreche În Bacica în 9 l. c., a avut loc un ospăț șvăbesc. A ținut 4 zile și s'au consumat următoarele nimicuri: 120 găini, 8 viței, 28 porci, 45 tutci, 50 părechi pui fripți (boboci), 30 găște, un porc gras, 100 klgr. carne de vită, 300 pite, 50 klgr. unt, 1000 ouă, 80 klgr. zahăr, 20 epuri, 100 klgr. pește proaspăt, 20 klgr. mandule, 15 klgr. alune, 8 klgr. stafide, 1500 l. vin, 500 l. bere, 1500 cafele negre, 1200 sifoane și un car de dulcetură. Năprasnici șvabi!!

Hoții la poșta din Anina. În 1 l. c. niște spărgători au jefuit poșta din Anina. Jandarmii sunt pe urma hoților, dintre cari au și pus mâna pe vreocățiva, cu rizicul

vieții, deoarece hoții urmăriți fiind de jandarmi au pușcat asupra lor. S'a constatat, că are jandarmeria de lucru cu o întregă poteră de hoți. Sunt prinși până acum 7 inși, între cari și o femeie.

Joc cu sfârșit tragic. Nicolae Braila din Sacul, Dumineca trecută s'a jucat în curte cu 2 patroane de dinamită, cari explodând a zdrobit ambele mâni a bietului fecior, care acum zace în spital în durerile cele mai cumplite.

BIBLIOGRAFIE.

„Descrierea Moldovei“ de Dimitrie Cantemir. „Biblioteca pentru toți“ a avut o inspirație fericită când s'a hotărât a da, într'o ediție nouă, admirabila scriere a lui Dimitrie Cantemir: *Descrierea Moldovei* sau *Descriptio Moldaviae*, cum sună titlul latinesc. Scrisă la 1716, cartea aceasta înfățișează o icoană fidelă a Moldovei pe timpurile acelea și dă detalii numeroase atât în ceea ce privește geografia țării cât și cu privire la starea politică și socială de acum două veacuri. Dl Iosif Nădejde, sub a căruia îngrijire a apărut ediția din „Biblioteca pentru toți“, a preferat traducerea dela neamț, care, deși e făcută după o traducere germană, e scrisă într'o prea frumoasă limbă românească. A se cere la Librăria Leon Alcalay, București. Catalogul complet al acestei Biblioteci ce cuprinde peste 500 de numere.

ECONOMIE.

Sfaturi pe luna Decembrie. Urmează a întoarce bucatele. Procură sau fă unelte nouă, de cari vei avea lipsă, apucă-te de diresul celor stricate. Pune ghiață în ghețar. Când e vremea potrivită cară gunoiul, ba uneori poți egori, pentru Primăvară. Pivnița să fie totdeauna bine aerită. Când e ger, astupă ferestrele pivniței cu gunoiu păios. — Vezi cum te așezi cu slugile pe viitor. Trage-ți socoteala de ce ai făcut și ce n'ai făcut în anul acesta, ca să știi, ce și cum e mai bine să porcezi în viitor.

Umblarea vremii (după calendarul de 100 ani): 1—3 zăpadă, 4—16 cald, senin și frig, 16—17 nor, 18 senin și vânt, 19—21 bine, 22—26 nor și cald, 27—28 bine, 29—30 zăpadă, 31 nor. — Se înțelege, că nu în toate părțile va fi timpul la fel.

Expoziția economică dela Lugoj. La anul se implinesc 25 ani, de când a fost chemată la viață reuniunea economică a comitatului Caraș-Severin. Din acest incident iubilar, reuniunea agronomică ține să dea o vizibilă dare de seamă a activității sale în acest restimp, prin aranjarea unei expoziții agronomice și industriale în Lugoj, pentru de a arată progresele realizate pe acest teren. Această expoziție are o netăgăduită însemnătate și a fost reclamată deja de multă vreme. În fruntea comitetului executiv figurează ca prezident dl *Issekutz Aurel*, subcomitele comitatului nostru. Zilele viitoare în acest scop va apărea o broșură în trei limbi, care va cuprinde cele necesare pentru agronomi și maeștrii. Expoziția este proiectată pe luna Septembrie, anul 1910 între zilele 20—30 și va ținea 5 zile și va avea patru secții

principale: 1) Producte agronomice; 2) Industriile practizate în comitat; 3) Expoziție de vite; 4) Unelte agronomice. — În cuprinsul acestor patru secții va avea loc și apicultura și grădinăritul. Doritorii de a expune, se pot adresa pentru detalii și explicațiuni direct la secretariatu Reuniunii agronomice. Reuniunea a recercat și Asociațiunea „Tulipán“ pentru a trimite delegați în comitet.

Vindecarea albeții la cai și la vite să face astfel: tocăm tabac de tras pe nas și-l amestecăm cu totată zahăr bine pisat. Amestecătura aceasta o suflăm cu o țevă în ochiul deschis al dobitocului de două ori pe zi, fie vită cornută sau cal. Totodată trebuie să ținem curățenie foarte mare în grajduri, pentru aceea să nu lipsească dela nici un econom de vite carbonul, care e unul dintre cele mai bune și mai efine mijloace.

Stârpirea cloșanilor. Un mijloc simplu pentru stârpirea cloșanilor este următorul: În locul unde se arată cei mai mulți cloșani, punem o bute, pe care o umplem cu apă până la mijloc, ear deasupra apei preserăm un strat de pleavă în grosime de 3—5 cm., peste care mai preserăm și puțină făină sau țărățe. Dela padiment până la marginea vasului punem o scândură, care să formeze puntea pe care se urcă cloșanii până la marginea vasului, de unde privind la făina sau țărățele d'asupra apei, sar în vas și să îneacă în apă, fiindcă nu pot înotă decât numai timp foarte scurt. În chipul acesta se poate prinde o mulțime mare de cloșani într'o singură noapte.

Tîrgul de bucate din Budapesta.

— 28 Novembre 1909. —

I. Cereale.

Grâu, majă m., cel mai frumos	cor.	29.50
„ „ „ „ mijlociu	cor.	28.90
„ „ „ „ mai slab	cor.	28.10
Săcară, majă m., dela	cor.	19.50—19.95
Orz,	„ „ „ „	14.10—14.65
Cucuruz nou	„ „ „ „	14.70—14.80
Ovăș	„ „ „ „	15.30—16.—

II. Producte.

(Prețurile sunt socotite după 100 kilograme și în bani gata.)

Unsoare de porc, dela	cor.	176—178
Slănină, ...	„ „	150—155

Cătră cetitori!

Apropiindu-ne de Anul-Nou 1910, în decursul căruia foaia noastră intră în anul al 4-lea. Trei ani sunt trecuți de când prin mari greutăți și jertfe am adus la lumina zilei foaia „SEVERINUL“.

Ne adresăm cătră toți frații de bine, — cari până acum sau convins pe deplin despre munca noastră cinstită și despre străduințele noastre pentru a lumina, sprigini poporul și a-i arată adevărata cale, ce duce la ușurarea sorții lui pe toate cărările, — să facă cunoscută foaia noastră „SEVERINUL“, în cercurile lor de cunoștințe, cât le stă în putere.

Impreunată fiind tipărirea foii cu cheltueli uriașe, rugăm pe iubiiții noștri cetitori, cari încă sunt în restanță cu abonamentul

să ne trimită prețul, cu cari ne sunt datori, și a grăbi a-și reînnoi abonamentul, ca să putem și pe viitor a expeda regulat foaia.

Invităm totodată on. public român a abonă foaia „SEVERINUL”, care pentru preoți, învățători și plugari la cerere o trimitem cu prețul redus de 4 coroane la an, dacă respectivii: la cererea expresă (anume) a foii ne vor documenta cu subscrierea proprie, că sunt plugari, preoți sau învățători.

Sperând bunul sprijin al tuturor fraților de bine, cetitorilor, abonenților și amicilor noștri, semnăm cu dragoste frățescă:

Redacția și administrația
„SEVERINULUI”.

GLUME.

Pe-a cui ai luat-o?

...Și mergea țiganul fudul spre casă; că doar fusese la socru-so; nici nu-și vedea nașul, care, însă, nu-l lăsă să treacă.

— Da' dincotro fine?

— Sărut mâna, nănașule, iacă nu te văzusem! Vin dela socru-mio!

— Da' ce, socru-to a zburat dela Băneasa?

— Nu, nănașule, am zburat eu dela el!

— Poi încaltea-i mai frumoasă asta ca ceialaltă? A cui și de unde-i?

— Dec, nașule, asta-i la fa'ă murgă închis, scurtă-n gât și lată-n șolduri. Ii fata lui Pliscu Pasere din Huși.

— Pupă-ți-o sănătos.

Stea coaptă.

Un țigan a fost având un buroi, bolnav de friguri.

În vipia boalei, țiganu îl tot îmbia mereu:

— Ai mânca, tu tăicuțule..., cutare lucru?

— Ași mânca, mare tată, de n'ar rămânea frimitură!

— N'are tata! Dar... cutare? Dar... cutare? bunătați peste bunătați; și ei n-aveau nici barem un cocoloș de mămăligă și un puiu de ceapă!

— Dar... stea coaptă, n'ai mânca tu taică?

— Hauliu, teteo, îmi lasă gura apă!

Țiganul ridică ochii spre cer, făcu o cruce d'ale bătrâne și zice:

„Doamne, Doamne!

„Mai lungește-i frigur'li,

„Pân' s-or coace stelili,

„Să pice ca perili“.

Pomana popei.

Un popă, care în viața lui, nu făcuse nici-o-dată vre un praznic, nici pentru morți, nici pentru vii, dar mânca mii, se hotărâ să facă și el una. Cum auzi satul, că-i praznic la poap, aleargă cu mic cu mare.

Preoteasa, văzând atâta lume, spuse preotului să mă închipuie, că n-o s'ajungă pentru atâtea guri.

Atunci preotul oftă și zise „lasă preoteasă, lasă!”

„Că multe s'au dus dela noi dracului; ducă-se și asta!”

Boala moșului.

— „Ce mai faci, vere Pantilimoane?”

— „Ce să fac? Is cam ciurmurit!”

— „Da ce păcatele ai pățit?”

— „Ce să pătesc? Toată noaptea de astănoapte am băut și am mâncat și acum nu mii îndemână“.

— „Și unde ai petrecut?”

— „Acasă!”

— „Și ce-ai băut și ce-ai mâncat?”

— „Apoi, ia, toată noaptea am băut tutun și am mâncat bostan copt“.

(„I. Cr.”)

VARIETĂȚI.

Judecata dreaptă a unui sclav negru.

Un colonist în America avea un sclav negru slab și bătrân și care nu mai era de nici o treabă. Colonistul voind să scape de el îi zice: „Sambo (numele negrului), m'ai servit cu credință și pe mine și pe tatăl meu și așa voiesc acuma a-ți da libertatea să fi și tu domn peste capul tău“. „O nu mașa“ îi zice negrul „dumneata ai mâncat carnea, cuvine-să acum să mănânci și oasele“.

A fost . . . . Carol XI reg. Svediei († 1697) a fost citat la un jude sătesc cu numele Budeuș, pentru că curtenii lui luaseră livada unui țărăn. Carol primește citația și împreună cu apărătorul său merge în persoană la Troza, unde era locul de pricină. După ce fură toți ascultați, regele perduse procesul; dar el nu murmură, ci îndată numi pe judele conștientos jude districtual.

O donație prețioasă. Pe când vice-regele Chinezilor Li-Hung-Csang călătorea în Anglia, un banchier din Londra i-a dăruit doi câni foarte frumoși și mari. Peste câteva zile bancherul a primit următoarea scrisoare din partea lui Li-Hung-Csang: „Donația a fost foarte prețioasă, dar din nefiricire având în vedere etatea și boala de care sufăr, sunt supus de medici la o dietă foarte severă. Astfel am dat ordin ca acești frumoși câni să fie tăiați și carnea lor să o mănânce membrii mei din suită. Carnea a fost gustoasă după spusele lor“. Vice-regele crezuse, că de aceea i-a dat bancherul englez câinii, ca să-i mănânce!...

Unsoare de om în comerț. În o foaie medicală cu numele Lancet din Anglia, cetim următoarele:

E lucru cunoscut, cumcă făcliile, cari au fost aprinse înaintea serii, de nunta lui Napoleon cu Luiza Marietta, în palatul Luxemburg și spre luminarea altora palate publice, au fost pregătite din unsoarea de om. Servitorii insitutului medical din Paris

au făcut un comerț cu mare circulațiune din unsoarea cadavrelor duse în institutul medical. De oarece unsoarea omului e foarte moale și din aceasta cauză nu se poate folosi ca celelalte unsoari din animale, pentru aceea servitorii au mestecat unsoarea de om cu unsoare de animale.

Din mestecușul acesta pregăteau nu numai lumini și făclii; erau buni cumpărători falzificătorii de pietrii scumpe, fabricatorii de ceva medicină secretă, în a cărora rețete vine și unsoarea de om, de oarece se lega de numele acesta ceva misterios; însă au cumpărat-o și cocierii spre ungerea roatelor dela fiacăr.

În anul 1810 a înflorit comerțul acesta într'o așa mare măsură, încât servitorii dela școala medicală au legat cartel cu servitorii dela clinicile mari din Paris, ca să își asigure spre folosul lor câtăva unsoare. În anul 1813 însă deregătoria a luat știre despre aceste lucruri și a pășit foarte energic față de servitorii.

Păcătoșii cei mai mari au fost prinși și pedepsiți într-o măsură foarte mare. Judecarea păcătoșilor s'a întâmplat cu eschiderea publicului, deoarece-ce judii au avut frică nu cumva publicul să se arunce asupra păcătoșilor. După judecata poliția a vizitat magazinerile, și a cuprins șapte mm. unsoare de om, care eră pregătită spre vânzare. Unsoarea a fost așezată pe o căleasă cu doi cai și dusă afară de cetate, unde a fost îngropată.

17842/909 sz.

Publicațiune.

Tîngul Sf. Nicolae din Timișoara

se va ținea din 16-lea până inclusive 20 Decembre a. c. Mânarea a ori și ce fel de vite e permisă din 16-lea Decembre 5 oare dimineața începând.

Beé Ferencz,
căpitan orăș.

Dr. AUREL IORGA

medic

aduce la cunoștința p. t. public, că și-a mutat locuința din strada bisericii în strada principală, (piață, fost casa „Posta“).

ILUMINAȚIE ELECTRICĂ CU STABILIMENT

pentru castele, edificii economice, fabrici, otele după propriul sistem.

Se poate combina cu apeduct și mașini agronomice.

Multe referințe de primul rang.

Indrumări și prospecte dă

SINGER F. și R.

antreprisă de inginerie și electrotehnică

Budapest, V. Kálmán-utca 15.

TELEFON 63—01.

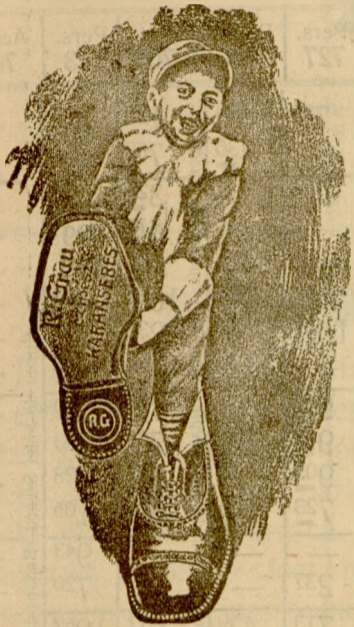
Cine dorește a fi foarte bine și cu zel servit acela meargă la **R. GRAU și FIUL CARANSEBEȘ**

Telefon 47.

păpucar.

Telefon 47.

(la cizma roșie)

Pentru-că numai aici e asortimentul și depositul cel mai mare în ghete de o eleganță, fason și durabilitate extraordinară.

Să fac după măsură și din pielea cea mai fină, procurată numai din Budapesta și Viena, ghetele cele mai fine și moderne.

Reparaturi să efeptuesc grabnic și ieftin.

Să tâlpuesc ghete:

pentru domni cu . . . 2 cor. 60 fil.
„ dame „ . . . 2 „ 20 „

SANATORUL soc. pe acții a doctorului **Wettenstein.**

În sanatorul pentru officosi

de pe inzula Margareta (lângă Pomáz comitatul Pestei) și în institutul de ordinațiune pentru bolnavi de piept din Budapesta, VI. Bulyovszky-utca Nr. 5, — bolnavii de piept, plumâni, offică și alte morhuri de acest fel, se folosesc cu medicamentul aflat de dr. Wettenstein József și cu modul său de cură. Serul lui dr. Wettenstein e unicul care nimicește din intestinale morbosului baccilele numite Koch, fără ca să vateme cătuși de puțin organismul.

Fabrica de țiglă și cărămidă, cu abur a orașului Caransebeș.

Recomandă onoratului public fabricațiunea sa de prima calitate pe lângă cele mai avantajoase
== prețuri. ==

Calitate exemplară
= de primul rang =
precum:

cărămidă de mașină, cărămidă pentru zidit presuită (keramit), pentru boltituri. Țiglă mică de mână, țigle presuite cu mașina, țigle pentru coama caselor, țigle crestate fran-
= ceze și țigle catranizate. =

Modalități de solvire avantajoase și după invoiala =

Roagă sprijinul on. public
MILINYI RÓBERT,
directorul țiglariei orașului.

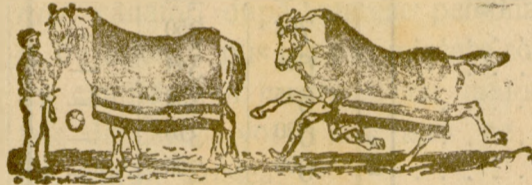
Cel mai eficient izvor de tîrguit

ȚOLURI

Pentruca economii să nu mai fie seduși prin totfelul de recomandări întortachiaste, dând banii pe lucruri încă nevăzute, cari de obicei sunt înșelătoare, adevă:

ȚOALELE PENTRU CAI,

cari de obicei în fabricile cehești se fac din bum-bac, barchet și calamuc, — ni-am hotărât ca să procurăm fabricațiuni deosebite de **toluri pentru cai**, groase de lână, cari le vom aduce în circulațiune spre mulțumirea tuturor.

Prețurile scăzute pentru economii: Țoluri mari și late pentru cai 3 fl. (6 cor.). Cele mai mari și calitatea cea mai bună cu 3 fl. 50 cr. (7 cor.). — Trimitem la orice adresă, fără spese postale. Singura firmă pentru astfel de comande e:

== **SOKR lópokrócsz szétküldeési teleph.,** ==
SOMOGY-SZIL, Fő-tér 13.

La pachet s'ar mai putea alătură și veritabilul foarfec de tuns vitele, numit: „Rapid” cu un cuțit adăugat, cari laolaltă costă 1 fl. 60 cr. — Veritabilul foarfec francez de tuns cai „Pogoet Frères” 2 florinți 20 cruceri, preț redus.

„MEHADIA”

Cassă de păstrare pe acții în Mehadia.

Acoardă împrumuturi hipotecare replătibile în 10, 15, 20 ani în rate semestrale; împrumuturi cambiale cu acoperire hipotecară, escontează **cambii** cu 3, eventual cu 2 **subscrieri**, pe timp de 3 până la 6 luni, acoardă împrumuturi (anticipațiuni) pe amănete și pe efecte. Primește

depuneri

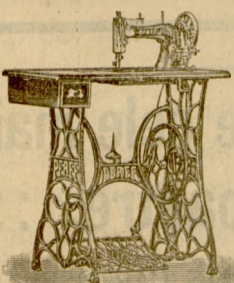
spre fructificare

pentru cari solvește 6% interese. Interesele neridicate se adaugă 6 în 6 luni, anume la 1 Ianuarie și 1 Iulie a fie-cărui an la capital și se fructifică mai departe. Darea pentru interesele de depuneri o solvește institutul. Depuneri se pot face și prin poștă, având a se indica adresa exactă a deponentului. Rezolvarea urmează cu întoarcerea poștei. Abziceri și ridicări încă se pot face prin poștă.

Direcțiunea.

TIPOGRAFIA LUI JACOBOVITS
din Karánsebes primește spre efeptuire:

totfelul de tipărituri bătătoare
== în arta tipografică. ==

Cel mai frumos dar de Crăciun pentru economia casei e **mașina de cusut PFAFF**, care cu considerare la întrebuințarea ei multilaterală, corespunde tuturor recerințelor

Mașinele de cusut PFAFF

să construesc și liferează în deosebite soiuri și stil de mobile dela executarea cea mai simplă până la cea mai fină și servesc de adevărată decorație a fiecărei locuințe.

Pentru brodăria artistică mașinele de cusut PFAFF sunt admirabil folositoare.

Singurul depozit la:

Adalbert Blaschek în Caransebeș.

Mresul trenurilor reg. Ungare

valabil din 1 Octombrie 1909.

Budapesta—Timișoara—Lugoj—Caransebeș—Orșova—Verciorova și înapoi															
Pers. 712	Accel. 708	Pers. 714	Accel. 704	Pers. 728	Pers. 710	Expr. 702	Numele stațiilor:		Expr. c/701	Pers. 163/709	Pers. 727	Pers. 715	Accel. 3/703	Pers. 713	Accel. 707
830	940	1205	240	735	805	1130	pl. Budapesta (gara de apus)	sos.	1230	715	725	1040	125	405	635
604	251	857	822	—	526	434	sos. Timișoara-Iosefin	pl.	801	945	—	436	750	—	117
1145	702	—	1145	—	925	—	sos. Bazias (189)	pl.	—	428	—	Pers. 741	328	pers. 739	955
1100	—	1100	1100	—	738	—	„ Arad (156)	„	—	709	—	Pers. I-III	615	520	—
1008	450	p. I-III 740	1008	—	1001	—	„ Băile Buziaș (166)	„	—	515	Pers. 743	1007	1001	346	—
pers. 744	1118	—	513	pers. 742	328	—	pl. Băile Buziaș (166)	sos.	—	1008	—	I-III	236	702	—
I-III 1217	955	955	428	742	328	—	„ Bazias (189)	„	—	1145	—	—	1100	356	—
—	1217	1217	448	I-III 615	615	—	„ Arad (156)	„	—	1100	—	—	—	—	—
635	—	301	831	540	755	440	pl. Timișoara-Iosefin	sos.	755	734	912	641	734	1240	—
642	—	308	837	547	802	—	sos. Timișoara-Fabric	pl.	—	727	906	634	728	1233	—
647	—	312	838	550	805	—	pl. Timișoara-Fabric	sos.	—	725	905	633	727	1228	—
838	—	434	938	728	922	541	sos. Lugoj (193)	pl.	646	610	723	505	621	1105	—
—	—	842	—	—	138	—	sos. Băile Buziaș (193)	pl.	—	—	—	—	—	943	—
—	—	805	—	107	107	—	„ Ilia (Marosillye 193)	„	—	—	—	—	—	720	—
846	—	442	943	745	933	543	pl. Lugoj (193)	sos.	644	559	713	459	611	1052	—
956	—	546	1027	848	1043	627	sos. Karansebes (175)	pl.	602	459	615	400	528	950	—
—	—	557	1037	—	1116	633	pl. Ujkaransebes boctăria 55	sos.	556	452	—	—	522	930	—
—	—	605	—	—	1124	—	„ Herkulesfürdő (Băile Herc.)	sos.	—	443	—	—	—	923	—
—	—	830	1238	—	146	829	sos. Orșova	pl.	345	220	—	—	324	644	—
—	—	858	104	—	217	854	pl. Verciorova	sos.	315	140	—	—	255	605	—
—	—	—	115	—	256	859	sos. Verciorova	pl.	255	1249	—	—	221	—	—
—	—	—	124	—	305	907	sos. Verciorova	pl.	245	1240	—	—	213	—	—

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Caransebeș—Hațeg și înapoi.

Amestecat 6412	Amestecat 6414	Per. și am. 6416	Numele stațiilor	Amestecat 6411	Amestecat 6413	Amestecat 6415
—	1015	940	pl. Bpesta gara-apus	635	715	—
—	755	301	pl. Timișoara-Iosefin (172)	1240	734	—
—	605	140	pl. Orșova (172)	217	858	—
—	1122	610	pl. Karansebes (172)	730	418	—
—	—	—	Karansebes-cazarm.	723	411	—
—	1135	623	Karansebes-fabr.-țigl.	718	406	—
—	1148	636	Jász	702	350	—
—	1156	644	Obrezsa	656	344	—
—	1208	656	Glimboca	645	332	—
—	1235	726	Nándorhegy	630	316	—
—	1247	738	Csirésa	605	256	—
—	101	757	Ruszkab.—Voiszlova	554	244	—
—	114	810	Márga	533	226	—
408	150	824	Bouczar	521	214	sosește 905
458	239	—	Bukova	—	101	817
552	333	—	Zajkány	—	1207	723
615	406	—	Várhely	—	1141	657
629	420	—	Nagypestény	—	1102	623
635	428	—	Kernyesd	—	1054	616
644	438	—	Poklisa	—	1043	606
706	501	—	Hátszeg	—	1018	544
715	510	—	sos. Váralja (159)	—	958	528
1035	820	—	sos. Piski (159)	—	610	402
1006	755	—	sos. Petrozsény (159)	—	715	1036

Cupeuri directe, cari nu se schimbă sunt următoarele:

Budapesta gara-apus—Báziás cl. I—III.
Din Budapesta pleacă la 805 seara. || Din Báziás pleacă la 428 d. am. cl. I—III.

Budapesta gara-apus — Orșova cl. I—II.
Din Budapesta pleacă la 1015 noaptea.

Cupeuri de durmit:

între: Budapesta—Báziás.

Din Budapesta pleacă la 1015 noaptea.

Din Báziás pleacă la 428 d. am.

Intre Budapesta—București:

Din Budapesta nyug. p. u. pleacă la 240 d. am

Din București pleacă la 555 d. am.

Cupeuri restaurante se adaugă între:

Budapesta gara-apus și între Karansebes, daici pleacă la 528 dimineața. || Din Budapesta pl. la 240 după amez.

Explicarea semnelor: Timpul de noapte se socotește dela orele 600 până la orele 559 min. Minutele ce sunt cu linie din jos. de exem. 00 înseamnă orele de noapte.

ANUNCIURI se primesc în toate zilele cu prețurile cele mai moderate la administrația foii noastre. ::

S'a tipărit cu farbă dela firma KURZWEIL JÁNOS și SOTII, fabricant de farbe BUDAPESTA, în tipografia JOSEF JACOBVITS, CARANSEBES.